

'แมลงช้างปีกใส'

กำจัดเพลี้ยในมัน

วิธีควบคุมการ

ระบาดด้วยชีววิธี

รศ.ดร.วิวัฒน์ เสือสะอาด

การปล่อยไปแมลงช้างปีกใสในต้นมัน

ลักษณะแมลงช้างปีกใส

การระบาดของเพลี้ยแป้งสีชมพูในไร่มันสำปะหลังครั้งใหญ่ในหลายพื้นที่ของจ.กาญจนบุรี และสุพรรณบุรีเมื่อปี 2551-2552 สร้างความเสียหายอย่างย่อยยับแก่เกษตรกรผู้ปลูกมัน จนไม่สามารถประเมินค่าได้ บางรายต้องสิ้นเนื้อประดาตัว ผลตอบแทนที่ได้กลับกลายเป็นหนี้สินเพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากมหันตภัยร้ายชนิดนี้

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติเร่งหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว โดยทำการทดลองวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการระบาดของเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังภายใต้โครงการใช้ศัตรูธรรมชาติเพื่อการแก้ปัญหาการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังอย่างยั่งยืน

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ โดย รศ.ดร.วิวัฒน์ เสือสะอาด ผู้อำนวยการศูนย์ ในฐานะหัวหน้าโครงการ จึงทำโครงการนำร่องบนเนื้อที่กว่า 2 ไร่ในหลายอำเภอของจ.กาญจนบุรีและสุพรรณบุรีเพื่อทดลองนำแมลงช้างปีกใสไปปล่อยในแปลงมันสำปะหลังของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปรากฏว่าสามารถหยุดยั้งการระบาดของเพลี้ยแป้งสีชมพูได้ 100% และสามารถตัดวงจรเพลี้ยแป้งได้เกือบทั้งหมด

"ปี 52 เราได้ขบจากวช. มา 10 ล้านเพื่อมาทำโครงการนี้ ที่ศูนย์กำแพงแสน ตอนนี้เราสามารถผลิตแมลงช้างปีกใสเดือนหนึ่ง

ประมาณ 2 ล้านฟองแล้วก็ส่งเสริมให้ชาวบ้านช่วยกันผลิตด้วย เช่นเอา มุ้งคลุมบ้าง อะไบบ้าง ในแปลงมีแมลงช้างก็เก็บมาขยายพันธุ์ต่อ พยายามให้ชาวบ้านช่วยตัวเอง ตอนนี้รายใหญ่ๆ เขาจะเลี้ยงเองหมด ส่วนเราก็จะคอยเป็นที่เลี้ยงให้ ปีแรกที่เรทำ มีเป้าหมายช่วยเหลือเกษตรกร 2 หมื่นไร่ พอทำจริงครบคลุมไปถึง 5 หมื่น" รศ.ดร.

วิวัฒน์ กล่าวถึงผลการดำเนินโครงการ หัวหน้าโครงการระบุอีกว่า ที่จริงแมลงช้างปีกใสในธรรมชาติมีอยู่แล้ว แต่ที่ปล่อยก็เพื่อไปกระตุ้นแมลงช้างปีกใสให้เพิ่มปริมาณให้มากขึ้น สำหรับแมลงช้างปีกใสนั้นเป็นตัวห้ำอยู่ในวงศ์ Chrysopidae มีประโยชน์ใช้ในการกำจัดศัตรูพืชที่มีขนาดเล็ก เช่น เพลี้ยแป้ง เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ ตัวอ่อนแมลงห้ำข้าวและไขหน่องศัตรูพืชโดยตัวเต็มวัย ถ้าตัวจะมีสีเขียวอ่อน ตาสีทองอมแดง หนวดยาวเรียว ปีกสีเขียวอ่อนใส เห็นเส้น

ปีกชัดเจน เมื่อเกาะนิ่งจะแบบสำตัวคล้ายหลังคา ตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าตัวผู้สามารถวางไข่ได้ประมาณ 400-500 ฟอง

รศ.ดร.วิวัฒน์ยังอธิบายถึงวิธีกำจัดเพลี้ยแป้งของแมลงช้างปีกใสว่าจะใช้กรรมที่โตงยาวยื่นจับเหยื่อและดูดกินของเหลวภายในจนเหยื่อตาย โดยเฉพาะเพลี้ยอ่อน สามารถกินได้ประมาณ 60 ตัว ในเวลา 1 ชั่วโมง ส่วนตัวเต็มวัยกินน้ำหวานเป็นอาหาร สำหรับระยะการปล่อยที่เหมาะสมคือระยะตัวหนอนโดยปล่อยในช่วงเวลาที่ไม่ร้อนจัด

ส่วนวิธีการปล่อยให้นำตัวหนอนหรือไข่ใส่ภาชนะเป็นกรวยกระดาษหรือกล่องพลาสติกแล้วนำมาแขวนไว้บนหรือใต้ต้นมันสำปะหลัง ส่วน

อัตราการปล่อยขึ้นอยู่กับปริมาณศัตรูพืช โดยเฉลี่ย 100-200 ตัวต่อไร่ แต่ถ้าศัตรูพืชมีปริมาณสูงก็ประมาณ 1,000-2,000 ตัวต่อไร่ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดหลังมีการปล่อยแมลงช้างปีกใสลงไปแปลงมัน

"แมลงช้างปีกใส" ตัวห้ำที่ทางวช. ร่วมกับศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ นำมาใช้จัดการศัตรูมันสำปะหลังอย่างเพลี้ยแป้งสีชมพู ไม่เพียงเป็นการแก้ปัญหาหุคการระบาดของเพลี้ยเท่านั้น แต่ยังช่วยลดทุนด้านการผลิตจากการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชได้อีกด้วย